

KINH NGHIỆM TRIỂN KHAI HỖ TRỢ LÃI SUẤT THEO QUYẾT ĐỊNH 131/QĐ-TTG

Một số góc nhìn và ý tưởng

HỒNG NHUNG

Nền kinh tế Việt Nam bước sang năm 2009 với nhiều khó khăn và thử thách; kinh tế thế giới đang phải đối mặt với sự suy thoái mạnh và chưa xác định được thời điểm dừng. Trong nước, nền kinh tế sẽ tiếp tục gánh chịu ảnh hưởng từ khủng hoảng tài chính toàn cầu và lạm phát cao từ năm 2008, cán cân thanh toán chưa ổn định, sức cạnh tranh thấp, đã tăng trưởng giảm sút. Để khắc phục suy thoái kinh tế, ổn định phát triển sản xuất, Chính phủ đã đưa ra nhiều giải pháp, chính sách điều hành linh hoạt, đặc biệt là gói giải pháp kích cầu của Chính phủ đã và đang mở ra cho các đơn vị sản xuất kinh doanh và ngân hàng các cơ hội kinh doanh mới.

Những thành quả của việc triển khai quyết định 131/QĐ-TTG giờ đã hiện hữu trong nền kinh tế. Theo báo cáo nhanh của các ngân hàng thương mại (NHTM), dư nợ cho vay hỗ trợ lãi suất đến ngày 03/4/2009 là 202.131 tỷ đồng. So với dư nợ tính đến ngày 26/3/2009, chỉ sau 1 tuần thực hiện, dư nợ cho vay của chương trình này đã tăng 23.409 tỷ đồng (tương đương tăng 13,09%); trong đó dư nợ cho vay của nhóm NHTM nhà nước và Quỹ tín dụng nhân dân Trung ương là 151.010 tỷ đồng, tăng 17.408 tỷ đồng (tăng 13,02%); nhóm NHTM cổ phần là 42.141 tỷ đồng, tăng 4.876 tỷ đồng (tăng 13,08%); nhóm ngân hàng liên doanh, chi nhánh ngân hàng nước ngoài và ngân hàng 100% vốn nước ngoài là 8.633 tỷ đồng, tăng 1.074 tỷ đồng (tăng 14,2%); công ty tài chính là 347 tỷ

đồng, tăng 51 tỷ đồng (tăng 17,22%).

Đồng vốn hỗ trợ lãi suất (HTLS) đã đến với doanh nghiệp, giúp các doanh nghiệp giảm được giá thành sản phẩm, duy trì sản xuất, kinh doanh, ổn định việc làm cho người lao động, góp phần đáng kể vào mục tiêu đảm bảo an sinh xã hội mà Chính phủ đã đề ra.

Tại buổi Diễn đàn Hiến kế vì sự phát triển của doanh nghiệp "Kinh nghiệm triển khai hỗ trợ lãi suất theo quyết định 131/QĐ-TTG - Một số góc nhìn và ý tưởng" do đoàn TNCS HCM BCH Khối doanh nghiệp Trung ương - Đoàn Thanh niên Ngân hàng Ngoại Thương Việt Nam (Vietcombank) tổ chức vào cuối tháng 3 vừa qua, Bí thư Đoàn thanh niên Ngân hàng Công thương VN (Vietinbank) - Cát Huy Long cho biết: "Để triển khai QĐ 131 có hiệu quả, Vietinbank đã nhanh chóng thực hiện nghiên cứu, ban hành văn bản hướng dẫn thực hiện và tập huấn trong toàn hệ thống tới tất cả cán bộ các phòng khách hàng, kế toán, giao dịch, tổng hợp và tiếp thị, các phòng giao dịch để có thể giới thiệu, tuyên truyền rộng rãi đến mọi khách hàng vay vốn về chương trình HTLS, gửi thư giới thiệu về chương trình đến các khách hàng hiện đang có quan hệ tín dụng; tư vấn cho khách hàng các thủ tục cần thiết để hưởng chính sách HTLS kịp thời".

Tuy nhiên, trong quá trình triển khai vẫn còn một số khó khăn nhất định như: Trong quá trình triển khai, nhiều ngân hàng còn lúng túng khi phân biệt đối tượng khách hàng vì nhiều doanh nghiệp kinh doanh đa ngành nghề, đặc biệt là một số DNNVV hay thay đổi ngành nghề, lĩnh vực kinh doanh. Có Ngân hàng (NH) xác định doanh nghiệp theo ngành có doanh thu lớn, nhưng có NH lấy theo ngành nghề của

mục đích sử dụng vốn vay theo từng lần nhận nợ của NH; Việc triển khai HTLS khiến khối lượng công việc của các NH tăng lên, do vậy cần phải bố trí sắp xếp nhân lực hợp lý nên nhiều khi nhu cầu của khách hàng chưa đáp ứng được kịp thời.

Còn riêng đối với Ngân hàng Nông nghiệp và PTNT thì những khó khăn mà NH này gặp phải là do đặc thù cho vay nông nghiệp, nông thôn phân tán và trải rộng, số lượng khách hàng vay lớn, giá trị các khoản vay nhỏ trong khi chủ yếu các chi phí sản xuất kinh doanh chứng minh mục đích sử dụng vốn lại thuộc đối tượng mà Pháp luật không quy định bắt buộc phải có hoá đơn theo quy định của Bộ Tài chính. Hơn nữa, theo quy định tại văn bản số 1436/NHNN-CSTT của NHNN về "Hướng dẫn cụ thể một số điểm về cơ chế HTLS" thì đối với các khoản vay trên NH phải kiểm tra tại chỗ, lập biên bản kiểm tra có xác nhận của NH và bên vay để xác định cụ thể những chi phí sản xuất kinh doanh phù hợp, do đó mất nhiều thời gian và thủ tục để xác định HTLS.

Tham gia ý kiến tại Diễn đàn, Ngân hàng Đầu tư - Phát triển Việt Nam đã chia sẻ những kinh nghiệm dưới góc độ: Làm công tác kiểm tra nội bộ. Kiểm tra sau giải ngân là khâu đặc biệt quan trọng, nó phản ánh việc thực hiện chủ trương của Chính phủ trong HTLS theo quyết định 131 nhằm kích cầu sản xuất và tiêu dùng có được các NH thực hiện triệt để hay không, có hỗ trợ đúng đối tượng và đảm bảo an toàn, hiệu quả ngăn ngừa những sai sót, vi phạm và tiêu cực có thể xảy ra. Do vậy, trong quá trình kiểm tra cần đặc biệt nghiêm túc tuân thủ các quy định về kiểm tra trước, trong và sau khi cho vay để đảm bảo việc HTLS theo đúng đối tượng, đúng mục đích, trong thời gian được HTLS; chia sẻ

kinh nghiệm về quản lý giải ngân trong hoạt động tín dụng khi triển khai HTLS; chia sẻ các giải pháp xác định đúng đối tượng được HTLS.

Đại biểu Nguyễn Thị Lan Phương của Vietcombank cho biết: Từ khi có chương trình HTLS của Chính phủ, số lượng báo cáo phát sinh rất nhiều và phục vụ cho công tác này chủ yếu là cán bộ đoàn viên với lợi thế có thể làm thêm ngoài giờ, làm thêm ngày nghỉ và bất kỳ khi nào để cập nhật thường xuyên số liệu cho ban lãnh đạo; Tổng hợp những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện chương trình để phục vụ cho các buổi họp tìm cách xử lý cho phù hợp; Cung cấp đầy đủ các văn bản liên quan để giúp quá trình thực hiện được thông suốt; Với lợi thế của thanh niên về công nghệ thông tin, phục vụ cho việc triển khai chương trình HTLS, lợi thế này của thanh niên đã được phát huy tối đa với việc áp dụng kiến thức tin học để đóng góp vào sự thành công chung của Vietcombank trong công tác triển khai thực hiện.

Diễn đàn cũng đã nhận được nhiều ý kiến góp ý, đề xuất của các đại biểu như: Tiếp tục tổ chức thông tin tuyên truyền nhằm phổ biến rộng rãi chủ trương kích

cầu và cơ chế HTLS; Tổ chức hội thảo để trao đổi kinh nghiệm; Các NH cần phải nắm được chính xác đặc thù sản xuất, kinh doanh của khách hàng để có thể tiến hành HTLS được chính xác và đầy đủ; Mỗi NHTM nên lập một bộ phận chuyên trách hoặc tổ công tác có trách nhiệm chỉ đạo giải quyết các vướng mắc trong quá trình triển khai, phân công trách nhiệm cho từng thành viên, từng mảng nghiệp vụ, hướng dẫn và tư vấn khi khách hàng có nhu cầu vay vốn HTLS. Mặt khác, NHNN lập đường dây nóng hỗ trợ, tiếp nhận và xử lý thông tin cho các NHTM và khách hàng liên quan đến vấn đề HTLS; Có hình thức thi đua, khen thưởng đối với tập thể, cá nhân trong triển khai thực hiện, nêu tấm gương trong sử dụng vốn HTLS có hiệu quả, khắc phục khó khăn phát triển sản xuất; Tăng cường công tác kiểm tra, kiểm soát và tổ chức thực hiện kiểm tra sớm để phát hiện kịp thời các sai sót để ngăn ngừa; Xử lý nghiêm những hành vi trục lợi; Cần tổng kết đánh giá để rút kinh nghiệm và để tiếp tục phát huy.

Đây là những ý kiến đề xuất của các đại biểu tham gia tại Diễn đàn để cơ chế HTLS được thực hiện đúng theo quy định của Thủ tướng Chính phủ, chỉ đạo của

NHNN nhằm đưa chủ trương nhanh chóng đi vào cuộc sống, có tác động tích cực đối với các tổ chức và cá nhân khắc phục khó khăn trong hoạt động sản xuất, kinh doanh góp phần thực hiện có hiệu quả chương trình kích cầu của chính phủ.

Qua hai tháng triển khai nội dung quyết định cho thấy cơ chế HTLS đã nhận được sự đồng tình và ủng hộ của toàn xã hội. Có thể nói, đây là giải pháp kích cầu phù hợp với yêu cầu của nền kinh tế và được triển khai kịp thời, có tác động thiết thực đối với các tổ chức và cá nhân trong việc khắc phục khó khăn, giảm giá thành sản phẩm, duy trì sản xuất, kinh doanh và việc làm cho người lao động. Bên cạnh đó, giải pháp này cũng hỗ trợ cho các NHTM khắc phục khó khăn ứ đọng vốn, tạo điều kiện mở rộng tín dụng.

Từ những kinh nghiệm được đúc kết cùng những thành quả đạt được sẽ làm nền tảng để giúp các ngân hàng thực hiện tốt việc triển khai quyết định 443/QĐ-TTg ngày 4/4/2009 về việc hỗ trợ lãi suất với thời gian tới 24 tháng đối với các tổ chức, cá nhân vay vốn bằng đồng Việt Nam để thực hiện đầu tư mới, phát triển sản xuất kinh doanh ■